

**Greenpeace-p
tusarniaanermut
akissutaa**

**Citronen Fjordimi Ironbarkip
zinkimik aqerlumillu pïiaanissamut
qinnuteqaataa**

December 2015

Imarisai

Tamakkiisumik:.....	3
Ilisimanngisat.....	3
Imaatigut angallassineq.....	3
Reagensit mingutsitsinerillu.....	4
Nukissiuuteqarneq.....	5

Tamakkiisumik:

Kalaallit Nunaanni Nunap Eqqissisimatitap qeqqinnaani aatsitassarsiorfimmik inissinissaq ajornartorsiutitaqarpoq, tassami aatsitassarsiorfimmik aallartitsiniarneq nunamik eqqissisimatitaqarnissamik siunertamut toqqartumik akerliummat. Taamaattorli –mianerisassat eqqortumik isiginiarneqarpata – aatsitassarsiorfimmik siunnersuutigineqartutut inissiffissaa pinngortitamut uumasuinullu tamaanniittunut annertunerusumik ulorianartorsiortitsinaviannngitsoq Greenpeacemit nalilerneqarpoq.

Kalaallit Nunaanni nunap ilaani sorliugaluarnersuni sumiiffiit uumassusilinnut pingaaruteqarnersut mianernartuunersullu taakkualu qanoq illersorneqarnissaat pillugit Naalakkersuisut oqallissaarineramik aallartitsissasut Greenpeace-miit sakkortuumik inassutigineqassaaq, taamaaliornikkut tamakkaa pisariaqartumik iluameersumik illersorneqalersinnaassammata. Maannakkummi assersuutigalugu Nunap Eqqissisimatitap aqunneqarnera imaanilu imartat ilaasa matoqqatinneqarnerisa takutippaat, Kalaallit Nunaanni matuma oqallinnerup pingaartinneqarnissaa nutsaamillu eqqarsaqqittoqarnissaa pisariaqartuq. Oqallissaarinermik taamaattumik aallartitsisoqanngippat, Nunap eqqissisimatitap immikkuullarissutut nunarsuarmilu nunani eqqissisimatitani anginerpaajunera aatsitassarsiorfittut akuersissuteqarfigineqarneratigut uppernarunnaarsinneqartussaavoq.

Greenpeacemiit aammaartumik oqaatigisariaqarpoq, aatsitassarsiorfiup avatangiisinut sunniutaasa nalilernissaannut aamma ajutoortoqarsinnaaneranut ernumanartortaqarnera tunngavigalugu avatangiisinut ajortumik kingunerisinnaasai pillugit paasissutissat pingaaruteqartut tusarniaanermut atatillugu kalaallit oqartussaasuisa tamanut saqqummiutinngimmassuk. Tamannarpiaq aamma taamaappoq Killavaani aatsitassarsiorfimmik ingerlatsisoqalernissaanik qinnuteqaammut tunngatillugu 2010-mi aamma 2011-mi Kalaallit Nunaata kitaata imertaani uuliaqarneranik ujaasilluni qillerinissamut tunngatillugu aamma taamaappoq. Tamannalu ajornartorsiutaangaatsiarpoq tamallu oqartussaaqataanerannik innarliilluni, tassami inuiaqatigiit paasissutissat pisariaqartinneqartut piginngimmassuk ilisimatinneqarsimanertik tunngavigalugu qinnuteqaatinut oqaaseqarsinnaanissaminnut periarfissaqanngillat. Tamatuma saniatigut Namminersorlutik Oqartussat nalunaarusiat tunuliaqutaasut ingerlatseqatigiiffiit nittartagaanniittut innersuussutigiinnartarmassuk aamma ajornartorsiutaavoq. Taassumunnga taarsiullugu Namminersorlutik Oqartussat tusarniaanermut tunngatillugu paasissutissat atorineqartussaasutut naliligaat tusarniaanernut nittartakkamut saqqummiuttarunikkit nalinginnaasumik iliuusissaqqissuuvoq. Tamatumalu siunissami pisarnissaa, taamatullu paasissutissat atorineqartussatut nalilerneqartut tusarniaanermut nittartakkakkut saqqummiunneqanngippata taava tusarniaaneq ullormiit tamanut saqqummiunneqarneranniit aallartittumik sapaatip akunnerinik arfineq pingasunik sivitsorneqassasoq Greenpeacemiit kaammattuutigineqarpoq. Tamatumalu kingorna paasissutissat tamanut ammasumik saqqummiunneqarsimapput tusarniaanerlu sivitsorneqarluni, tamannalu Greenpeacemiit pingaartinneqarpoq, kisiannili suliat ingerlanneqartarnerat sukateriffigineqassasoq kaammattuutigalugu, taamaaliornikkut paasissutissat atorineqartussatut nalilerneqartut tusarniaanerup aallartinneraniit saqqummiunneqartalerniassammata.

Ilisimanngisat

VVM pillugu nalunaarusiami piffimmi tamaani pinngortitaq uumasuilu pillugit ilisimanngisaniq peqartoq ersarissupilussuuvoq, tamannalumi aamma DCE-p periusissioinnissamut VVM-iliaani uppernarsarneqarpoq. Taamaattumik aallaqqaammut sunniutissat minnerpaaffianiitinniarlugit iliuusissanik aallartisaasoqarniarnera iluarineqarpoq aamma pinngortitamut uumasunullu ilisimanngisanut

tunngatillugu. Ironbarkimi avatangiisinut tunngasunut akisussaasuanit misissuinerit maluginiakkallu saqqummiunneqarnissaat Aatsitassarsiornermilu Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup ingerlaavartumik pineqartut misissortuassagai nalilersorlugillu Greenpeacemit kaammattuutigineqassaaq, ingerlatsinissamik akuersissutip ilumut allanngortinneqarnissaa pisariaqannginnersoq siunertaralugu. Taamaattorlu ukiut pingasukkaarlugit isumagineqartariaqarpoq ingammillu Kalaallit Nunaata nunatut akisussaaffigisai uumassusillit sisamat assigiinngitsut isiginiarneqarnissaat eqqarsaatigalugit ukuusut: (nanoq, nerleq siggukitsoq, qajorlak aamma orpimmiutaq qaqorta).

Imaatigut angallassineq

Passissutisani saqqummiunneqartuni, aatsitassarsiorfik umiarsuarnik ingerlaartartussanik pisariaqartitsisoq ersarissumik paasinarpoq, taakkuali Kalaallit Nunaata Avannamut Kangimut teqqeqquanut qanittumik ammalatategoortartussaallutik. Piffillu tamanna immikkuullarissuuvoq tamaani uumassusilinnut assigiinngissitaartunut amerlalluinnartunut pingaaruteqartuuvoq mingutsitsinermullu malussarissuulluni. Umiarsuillu ingerlaarfigisassaat Kalaallit Nunaata kangiata avannaani sumiiffinnut ajornartorsiuteqarfiusunut aamma matoqqasunut qanittuatigoorpoq, tamannalu imaani miluumasunut listemi aappaluttumiittunut tamaaniittunut pingaaruteqartupilussuuvoq.

*Imaatigullu ingerlaartarnissat qaammatini uumassusilinnut tamaaniittunut mianernarnerpaaffigisaasa nalaani pisartussaavoq. Tamatumunngalu tunngatillugu Greenpeacep *TGS-Nopec Geophysical Company ASA (TGS)-ip 2D-mik atorluni Kalaallit Nunaata Avannamut Kangimut avataani imartami sajuppillatsitsisarluni misissuinerannut tunngatillugu soqutigisaqaqatigiiffiup oqaaseqaatai innersuussutigineqassapput, uumassusillillu ulorianartorsiortut mingutsitsinermut malussarissuunerat ingammillu nipiliornernut malussarissuunerat tassani nassuiaatigineqarput.**

Siulianilu tunuliaqutaasut tunngavigalugit imaatigut ingerlaarfiusussap nalileqqinneqarnissaa sapinngisamillu umiarsuit ammalataq piffiillu matoqqasut/ajornartorsiortarfiusut avaqqullugit umiarsuit ingerlaartarnissaat piumasarineqassasoq Greenpeacemii inassutigineqarpoq.

Qallunaallu Illersornissaqarfiata umiarsuit ingerlaarfissaata sumiiffitsigut sunnertiasutigoortuunissaata qanoq ajoqusiinnaatiginera pillugu misissueqqissaarnerat sivisuumik utaqqisaasimasup takunissaa Greenpeace isumaqarpoq. Taannalu saqqummiunneqariapat, taanna tunngavigalugu umiarsuit ingerlaarfissaata nutaamik nalilerneqarnissaat Greenpeacep inassutigissavaa.

VVM pillugu nalunaarusiap qupperneq arfernganni allaqqavoq, umiarsuit imerpalasuunngitsumik usisartussat sikusiorsinnaanermut piumasaqaatinut qaffasinnerpaanut naammassinnittut akuerineqassasut, taakkualu Kalaallit Nunaata sineriaatigoorsinnaasussaataapput. Quppernermilu 106-mi aamma allaqqavoq umiarsuit marluk pineqartut sikusiutaasinnaasutut assigiinngitsunik piumasaqaatitalinnik naammassinnissimanissaat (PC3 aamma PC4). Sunalu tunngavigalugu umiarsuup aappata aappaanut sanilliullugu sikusiutaasinnaasutut sooq minnermik piumasaqaatitalerniarneqarnerasoq paasiuminaappoq tamannami aamma umiarsuit sikusiorsinnaanermut piumasaqaatinut qaffasinnerpaanut naammassinnittut oqarnermut akerliuvoq. Greenpeacemit umiarsuit piumasaqaammut PC2-mut naammassinnittumik akuersissutlernissaat inassutigineqarpoq, tamaanimi ukiut arlallit ingerlaneranni sikuliaqarsinnaammat.

Umiarsuillu ajutooriataarsinnaanerata kingunerisaanik aniasortoqarsinnaaneranut upalungaarsimanermik pilersaarummik Ironbarkip saqqummiussaani ilaatigut amigaaqarnera takuneqarsinnaavoq. Tamaanilu

silap sikullu atoruminaannerujussui peqqutigalugit, upalungaarsimanermik pilersaarummik suliaqarnissaq saqqummiussaqaarnissarlu pingaaruteqarluinnarpoq. Pineqartorlu taamaattoq suliarineqanngippat, tamanna ajornartorsiutipilorujussuussaaq, taamaattormi umiarsuit aatsitassarsiorfimmu tassanngaanniillu ingerlaartilersinnagit minnerpaamik suliarineqartariaqarpoq, tusarniaassutigineqarluni akuerineqarlunilu. Umiarsuarmillu ingerlaartarnissat taama ikitsigisut eqqarsaatigalugit uuliamik aniasoornermik ataasiinnarmik akiuussinnaanissamut upalungaarsimanermut piareersimasuutitaqartoqartariaqanngitsoq Greenpeacemit akuerineqarpoq, kisiannili minnerpaamik ingerlatseqatigiiffimmik ajutoortoqarneratigut mingutsitsinermik killilersimaartitsisinnaasumik isumaqatigiissuteqartoqarsimasariaqarpoq – nalunngikkaluarlutigu piffimmi tamaani teknologi mannamut pigineqartoq attaveqatigiinnikkullu taama amigaaateqarfiutigisumi suliaassaq naammassineqarsinnaanngingajavittussaasoq.

Reagensit mingutsitsinerlu

Akuutissat toqunartortallit ajornartorsiutaasullu assigiinngitsut reagensinik taaneqartartut (kemikaliat/akoorutissat allanik akugaanni qisuariartartut) tunisassiarineqalersussaapput atugaalerlutillu. Reagensillu sorliit atorneqalersussaannersut eqqoqqissaartumik listimik nalunaarsuiffiusumik Greenpeace nassaassaqaarsimanngilaq. Taamaattorli aallaqqaataaniillu tusarniaanermut paasissutissanut ilaasariaqarpoq Greenpeacimiillu tamatuma tusarniaassutigineqarnissaa kaammattuutigineqarpoq.

Quppernermilu 81-mi aamma allaqqasoqarpoq imaattumik: "Reagensit avatangiisinut akuulerpata tamalikartumik kemiskiusumik akuugaasutut ittussaapput immikkoortitaarlugit ataasiakkaarlugit avatangiisinut qanoq sunniuteqarnissaat nalilerneqarsinnaanngillat". Tamanna soorunami ilumoorpoq, tassami qisuariarnerit imminnut aporaattut kemikaliat avatangiisinut sunniutaannik sunniisussaapput, tamannali kemikaliat tamakkiisumik avatangiisinut sunniutaannik naliliinnginnissamut utaqqatsissutaassanngilluinnarpoq. Reagensillu ataasiakkaarlugit avatangiisinut sunniutai kisiisa isiginiarneqarsinnaannginneri nassuerutigineqareemat, taava avatangiisinut tamakkiisumik sunniutaanik misissuisimannginneq ajornartorsiutaavoq. Taamaallunimi reagensit tamakkiisumik avatangiisinut sunniutai piviusorsiorlumik nalilissallugit ingalluni nalorninarsigaangami.

Nukissiuuteqarneq

Tusarniaassutigineqartuni paasissutissani quppernemi 122 aamma 128-mi takuneqarsinnaavoq nukissiuummik pilersuisoqarneq tamakkiisumik innaallagissiorfimmik dieselitortumik isumagineqassasoq. Solcellenik inuit najugaqarfigisai atortulersorneqarsinnaaneri periarfissaanersoq eqqarsaatigineqarsimanerluni taamaaliornikkummi dieselimik atuineq annikillisarneqarsinnaammat?